

[C. O. Pedersen.]

nuværende Retsorden her i Landet, saa vilde Ministeren slet ikke have været i Tvivl om, at han burde takke mig. Han burde takke mig alene af den Grund, at her stod han overfor et Oppositionsparti, der ikke var en vrangvillig Opposition, tværtimod. Naar jeg har fulgt Politikken — det har jeg da gjort i mange Aar, ikke blot her i Danmark, men ogsaa i Tyskland og andre Steder —, har jeg saa ofte set, hvorledes en Regering har været i den vanskelige Situation aldrig at kunne faa Midlerne fra Oppositionen, men her staar Ministeren med en Opposition, der siger: Alt, hvad I vil have og har Brug for, det skal I faa — og saa ved Ministeren ikke, om han skal takke, eller hvad han skal gøre! Ja, jeg maa tilstaa, at en Minister, der ikke ved, hvad han skal gøre i den Stilling, er meget vanskelig at tilfredsstille, og jeg maa derfor ogsaa paa Forhaand opgive at tilfredsstille den højtærede Minister.

I sin Tale ankede den højtærede Minister over den Udlægning, jeg havde givet af det, jeg kaldte hans eneste Tale: hans aarlige Tale om Det landøkonomiske Driftsbureaus Beretninger. Jeg sagde jo til den højtærede Minister den Dag, at jeg syntes, det var lidt for kortsynet Politik, men Ministeren sagde — han begrundede det yderligere forleden —, at han syntes egentlig, denne Motivering var meget god, og han føjede til, at det var jo ikke noget, der var opstaaet nu, nej, helt siden 1899 havde det i Virkeligheden været saadan, at Husmandsbruget havde haft Overvægten, blot med Undtagelse af Krigstiden og en lille Periode derefter, hvor Pengenes Værdi svingede. Jeg gad nok vidst, hvilket Materiale den højtærede Minister har til at begrunde en saadan Udtalelse, for jeg regner dog med, at Ministeren ikke forlanger af os, at vi skal tage en Paastand fra hans Side for gode Varer. Det vilde være lidt for meget forlangt, navnlig naar Ministeren er saa mistænksom overfor os, saa maa det være rimeligt, naar man taler med Ministeren, at forlange Beviserne paa Bordet. Jeg spørger derfor Ministeren: Hvor er den Statistik, og hvor er det nationaløkonomiske Værk, i Henhold til hvilket Ministeren er i Stand til at udlede, at fra Aarhundredskiftet har Husmandsbruget hele Tiden haft en økonomisk Overvægt? Jeg spørger Ministeren, for det maa dog være det mindste, man kan forlange, naar Ministeren slynger en saadan Udtalelse ud den ene Gang efter den anden, at vi faar Beviserne paa Bordet.

Den højtærede Minister var ikke tilfreds med, at jeg havde sagt, at han ikke var i

nogen Vaande. Jeg sagde i min første Tale, at Ministeren stod jo særdeles godt i det. Han var saa heldig, at hvis ikke han kunde faa sin egen Lov, var der flere andre at vælge imellem, og til allersidst havde vi jo endogsaa den gamle Husmandslov at falde tilbage paa — den virker jo dog den Dag i Dag. Det var den højtærede Minister ikke tilfreds med; han sagde, at det var meget godt, at der var saa mange Forslag, men det gjaldt om, at det, man fik, var nationaløkonomisk forsvarligt.

Jeg kunde nok lide at vide, hvilke Nationaløkonomer Ministeren kan føre i Marken, som har sagt god for den nationaløkonomiske Side af Regeringsforslaget. Det er jo meget nemt saadan at slynge en Sætning ud om, at Ministerens Forslag er nationaløkonomisk forsvarligt. Jeg indrømmer; at jeg ikke er Nationaløkonom, og giver mig ikke ud for at være sagkyndig paa Nationaløkonomiens Omraade, men jeg læser en hel Del Nationaløkonomi, det indrømmer jeg, og jeg er ved denne Læsning aldrig stødt paa den højtærede Landbrugsministers Navn, og derfor vil det alligevel være af Betydning, om Ministeren havde andre Autoriteter at henvise til, som havde sagt god for dette Forslag — ud fra nationaløkonomiske Betragtninger vel at mærke —, for Ministerens egen hjemmestrikkede Nationaløkonomi tror jeg alligevel ikke, han skal rejse alt for langt ud i Landet med, og herinde duer den under alle Omstændigheder ikke. Nej, den højtærede Minister skal ikke komme paa den Idé at begrunde sit Lovforslag med nationaløkonomiske Betragtninger, det tror jeg, Ministeren hellere skulde lade være med. Sagen er nemlig den ganske simple, at fra den Dag, vi her i Danmark fik Udstykningslovgivningen — det er nu rigeligt og vel 30 Aar siden —, har den ikke nogen Dag været fri for Sociallovgivningens Karakter; og de tre Forslag, der foreligger her til Behandling, er alle mere eller mindre et Stykke Sociallovgivning. Det er Sociallovgivning, naar vi giver et Rentetilskud, naar vi giver Rentefrihed for en Del af Laanene — hverken mere eller mindre. Jeg indrømmer, at det sociale Præg i Lovgivningen var meget mere fremherskende i 1899, end det er blevet senere, men det er ingen Sinde blevet udvisket af denne Lovgivning, det tror jeg, den højtærede Landbrugsminister skulde mindes, og derfor er der mere Hold og mere Sandhed i den Motivering, som den tidligere Landbrugsminister, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal gav, da han netop fremhævede denne sociale Side af denne Lovgivning, mere Hold i den, end naar den højt-